

F II – Skutek podatkowy redukcji zobowiązań poza postępowaniem restrukturyzacyjnym oraz w ramach postępowania restrukturyzacyjnego lub upadłościowego.

I PK 86/12, Zbieg roszczenia z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia z roszczeniami z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania. Zaoszczędzenie wydatków jako wzbogacenie. - Wyrok Sądu Najwyższego.

OSNP 2013/17-18/203 - wyrok z dnia 5 października 2012 r.

TEZA | aktualna

1. Należy, co do zasady, odrzucić dopuszczalność zbiegu roszczenia z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia z roszczeniami z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania i zacieśniający tym samym zastosowanie art. 414 k.c., zgodnie z zamiarem projektodawców kodeksu cywilnego, tylko do roszczeń z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia i roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym. W odniesieniu do roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania z umowy wzajemnej niedopuszczalność zbiegu z roszczeniem z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia wynika jednoznacznie z art. 494 i 495 k.c.

2. Z art. 409 k.c. wynika a contrario, że obowiązek wydania korzyści lub zwrotu jej wartości nie wygasa w wypadku, gdy mimo zużycia lub utraty korzyści ten, kto ją uzyskał, jest nadal wzbogacony. Wzbogacenie trwa nadal zwłaszcza w sytuacji, w której ten, kto uzyskał bez podstawy prawnej pieniądze kosztem innej osoby, zużył je na spłacenie własnego długu. Zaoszczędzenie innych wydatków też jest wzbogaceniem.

Oznacza to – że osoba która zredukowała swoją wierzytelność - wzbogaciła się, zatem ma skutek podatkowy od wzbogacenia.

Umorzenie zobowiązań poza postępowaniem restrukturyzacyjnym

Zawarcie z wierzycielem ugody polegającej na umorzeniu części zobowiązania wiąże się dla dłużnika z koniecznością zapłaty podatku dochodowego. Kwota umorzonego zobowiązania jest bowiem przychodem do opodatkowania. Dłużnik musi zatem liczyć się z tym, że blisko 20% umorzonej kwoty zobowiązania będzie musiał zapłacić fiskusowi.

Podatkowe skutki umorzenia zobowiązań w postępowaniu restrukturyzacyjnym – skutki dla dłużnika

Na skutek zawarcia i następnie wykonania układu zazwyczaj część zobowiązań dłużnika ulega umorzeniu. W takiej sytuacji do przychodów nie zalicza się kwoty stanowiącej równowartość umorzonych zobowiązań, w tym także umorzonych pożyczek i kredytów, jeżeli umorzenie nastąpiło w postępowaniu restrukturyzacyjnym lub upadłościowym. Przekładając to na język polski – umorzenie zobowiązań na skutek wykonania układu z wierzycielami nie powoduje konieczności zapłaty podatku dochodowego.

Umorzenie zobowiązań w postępowaniu restrukturyzacyjnym – skutki dla wierzyciela

Zgodnie z ustawą o podatku dochodowym od osób fizycznych nie uważa się za koszty uzyskania przychodów umorzonych pożyczek, jeżeli ich umorzenie nie jest związane z postępowaniem restrukturyzacyjnym lub upadłościowym. Analogiczny zapis jest w ustawie o podatku od osób prawnych. Wedle niej do przychodów nie zalicza się kwot stanowiących równowartość umorzonych zobowiązań. Oczywiście umorzenie to musi nastąpić w postępowaniu restrukturyzacyjnym lub upadłościowym. Wierzyciel godząc się na zawarcie układu może zatem dodatkowo **„wrzucić” sobie w koszty umorzoną część swojej wierzytelności.** Możliwości takiej nie ma poza postępowaniem restrukturyzacyjnym.

Czy umorzenie zobowiązań w postępowaniu restrukturyzacyjnym daje wierzycielowi jakąś korzyść?

Przewrotnie powiem, że daje i to nie jedną. Wskazać mogę trzy podstawowe korzyści dla wierzyciela:

- Wyższe zaspokojenie niż w egzekucji komorniczej lub upadłości. Propozycje układowe zakładają zazwyczaj wyższy poziom zaspokojenia niż w egzekucji. Dodatkowo jeśli na skutek zawarcia układu dojdzie do przedłużenia okresu spłaty zobowiązania to wierzyciel zyskuje dodatkowo odsetki. Dotyczy to jednak sytuacji gdy nie dochodzi do umorzenia zobowiązania.
- **Możliwość „wrzucenia” w koszty umorzonych zobowiązań.**
- Dodatkowo wierzyciel może liczyć na dalszą współpracę z dłużnikiem. Dłużnik może oczywiście nie ma co liczyć na kredyt kupiecki, ale współpraca może być kontynuowana.

Źródło:

<https://sip.lex.pl/orzeczenia-i-pisma-urzedowe/orzeczenia-sadow/i-pk-86-12-zbieg-roszczenia-z-tytulu-bezpodstawnego-521459472>